

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Petek, 29. avgust 2014 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobí dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpíšite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpíšite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v **izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

M 1 4 2 5 4 1 2 2 0 2

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Kateri psihološki smeri je pripadal Watson?
  - A Strukturalizmu.
  - B Behaviorizmu.
  - C Psihoanalizi.
  - D Humanistični psihologiji.
2. Kaj od navedenega **ni** značilno za ekstraspekcijo?
  - A Omogoča posredno opazovanje duševnih procesov.
  - B Omogoča neposredno opazovanje vedenja živali.
  - C Omogoča neposredno opazovanje osebnega doživljanja.
  - D Opazovalec lahko vpliva na vedenje opazovancev.
3. Utemeljenost kot načelo znanstvenega spoznavanja pomeni, da
  - A veljajo osebna prepričanja.
  - B spoznanja niso načrtovana.
  - C so znanstvena spoznanja trajna.
  - D so spoznanja utemeljena z izsledki raziskav.
4. Raziskovalce je zanimalo, kolikšna je razširjenost uživanja drog med slovenskimi srednješolci. V ta namen so izvedli obširnejšo raziskavo, v katero so zajeli srednješolce z vseh območij Slovenije. Katero raziskovalno tehniko je bilo smiselnou uporabiti v tovrstni raziskavi?
  - A Vprašalnik.
  - B Intervju.
  - C Test sposobnosti.
  - D Test osebnosti.
5. Psihologi raziskujejo duševne pojave različno. Med metode ne spada
  - A eksperiment.
  - B ekstraspekcija.
  - C psihološki test.
  - D introspekcija.
6. Pri poslušanju popevke združujemo glas pevca in zvoke različnih glasbil v celoto, ker jih poslušamo sočasno. Za katero načelo zaznavne organizacije gre?
  - A Načelo bližine.
  - B Načelo zaprtosti.
  - C Načelo lika in podlage.
  - D Načelo podobnosti.

7. Ko Anja sliši sireno reševalnega vozila, se ji, odkar so jo po hudi prometni nesreči z reševalnim vozilom s prižgano sireno peljali v bolnišnico, vedno vzbudijo enako neprijetni občutki: stiskanje v želodcu, hitrejše dihanje, hitrejše bitje srca. Posledica katere oblike učenja je Anjin telesni odziv?
- A Modelnega učenja.
  - B Klasičnega pogojevanja.
  - C Instrumentalnega pogojevanja.
  - D Besednega učenja.
8. Polona je bila vidno vznemirjena, ker je fant ni povabil s seboj v kino, ampak je odšel gledat priljubljen film s prijatelji. Ko jo je sestra vprašala, kaj je narobe, je odvrnila: »Nič, popolnoma vseeno mi je, ali grem gledat ta film v kino ali pa si ga ogledam doma na računalniku.« Kateri obrambni mehanizem je razviden iz Polonine izjave?
- A Projekcija.
  - B Identifikacija.
  - C Zanikanje.
  - D Kompenzacijā.
9. Stresor je
- A odziv organizma na telesne ali duševne obremenitve.
  - B dejavnik, ki nas telesno ali duševno obremenjuje.
  - C dlje časa trajajoče stanje duševne obremenitve.
  - D negativna posledica stresne obremenitve.
10. Če posamezniku zadamo nalog, naj si zapomni zaporedje besed »sreča, ljubezen, zdravje, veselje«, poskušamo preveriti eno izmed naštetih primarnih sposobnosti:
- A Spominski faktor.
  - B Besedni faktor.
  - C Faktor besednosti.
  - D Zaznavni faktor.
11. Za določeno stopnjo psihosocialnega razvoja je značilno, da posameznik išče odgovore na vprašanja: kdo sem, kaj hočem, išče svoj življenjski slog in eksperimentira. Kdo je preučeval psihosocialni razvoj in za katero stopnjo razvoja so značilne opisane značilnosti?
- A Freud: pobuda in dvom vase.
  - B Maslow: jasna in zmedena identiteta.
  - C Erikson: jasna in zmedena identiteta.
  - D Eysenck: podjetnost in manjvrednost.

12. Metki je všeč sošolec Gregor. Bil je vprašan zgodovino, zelo malo je znal in zato dobil »milostno« dvojko. Metka je rekla sošolki: »Kako je učiteljica nesramna, Gregor si zasluzi višjo oceno.« Kakšno napako socialnega zaznavanja je naredila Metka?
- A Iluzijo.
  - B Napako halo efekta.
  - C Napako prvega vtisa.
  - D Napako simpatije.
13. Katera od spodaj navedenih značilnosti v delovanju mladostnika **ni** znamenje za disocialno vedenje?
- A Učna neuspešnost.
  - B Igranje kitare na kresovanju.
  - C Pomanjkanje interesov.
  - D Nezaupanje do odraslih.
14. Psihološka ovira na poti k učinkovitemu sporazumevanju med učiteljem in dijaki
- A je ropot, ki prihaja z ulice v učilnico.
  - B je zračnost učilnice.
  - C je uporaba slenga dijakov pri pogovoru z učiteljem.
  - D so prepričanja dijakov o tem, kakšni so učitelji.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Na oblikovanje samopodobe, ki je lahko bolj ali manj ustrezena (bolj pozitivna ali bolj negativna), močno vplivajo zgodnje izkušnje v življenju, predvsem v družini. Opredelite samopodobo ter poimenujte in opišite tri njena različna področja. Z opisi doživljanja mladostnika ponazorite, kako se na dveh področjih samopodobe doživlja pozitivno, na enem področju pa negativno. Področja samopodobe, ki jih opisujete, poimenujte. Pojasnite, zakaj avtoritativni vzgojni stil spodbuja razvoj ustrezenne samopodobe in zakaj avtoritarni vzgojni stil spodbuja razvoj neustrezne samopodobe.

V sivo polje ne pište.

M 1 4 2 5 4 1 2 2 0 7

7/16

2. naloga

Tristopenjski model spomina je ena najvplivnejših teorij o spominu. Poimenujte tri vrste spomina ter jih opredelite glede na obseg in trajanje. Za dva šolska predmeta navedite po dva načina za izboljšanje zapomnitve učne snovi. Presodite in utemeljite, v katerih primerih informacij ne moremo priklicati iz dolgotrajnega spomina.

V sivo polje ne pište.

9/16

3. naloga

Ustvarjalnost je pomembna značilnost človekovega mišljenja. Opredelite pojem ustvarjalnosti ter poimenujte in opišite tri vidike (sestavine) ustvarjalnega (divergentnega) mišljenja po Guilfordu. Na primeru lastne ustvarjalnosti razložite, kaj se dogaja v posamezni fazì ustvarjalnega procesa (zaporedje štirih faz), in pri tem vsako fazo tudi poimenujte. Presodite, katere osebnostne značilnosti ugodno vplivajo na ustvarjalnost. Utemeljite svoje presoje.

V sivo polje ne pište.

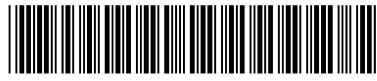
11/16

4. naloga

Janek Musek je opisal razvojno hierarhijo vrednot. Navedite in opišite vsako kategorijo vrednot v hierarhiji. Za vsako poimenovano kategorijo vrednot s primerom ponazorite vedenje dijakov v šoli. Presodite in pojasnite, katerim vrednotam dajemo prednost v obdobju mladostništva in katerim v obdobju odraslosti.

V sivo polje ne pište.

13/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

15/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran